



ÌMỌ IṢAN ỌPOLỌ GILLETTE

(bí aláìsàn kan ẹ̀rí i)

“Ílẹ̀ iwòsàn n ń wo àwọn aláìsàn sà. Àwùjọ itójú n gbé àwọn ènìyàn ró.”

I. Àìsàn Iṣan Ọpolọ

Èrù n ba gbogbo ènìyàn pé ọkàn wọn yóò dúró.

Fún ọpọ̀ ọrúndún, ọkàn ni a kà sí àárín gbùngbùn iyè, ibùjókòó imọ̀lára, agbára àti igboyà. Nígbà tí ọkàn bá dúró, ohun gbogbo ti parí.

Léyìn náà, ọmọ ènìyàn bèrẹ̀ sí í lóye diédìẹ̀ pé aláìkòoso miíràn wà.

Ó dákẹ̀.

A kò rí i.

Àṣẹ rẹ̀ kò ní ààlà.

Ọpolọ.

Ó tó látí wo àwọn ìdílẹ̀, àwọn ọ̀rẹ̀, àwọn ojúlùmọ̀, bí ìran ti n kọ́jà àti bí àìsàn ti n dé, látí lóye òtítọ̀ kan tí ó rọ̀rùn: ọpolọ̀ ló n darí ohun gbogbo.

Gbogbo ìsísẹ̀.

Gbogbo ọ̀rọ̀.

Gbogbo ìrán tí.

Gbogbo ìrètí.

Nígbà tí ọpolọ̀ bá yí padà, kì í ẹ̀ apá kan ọ̀so ní nù ara ni ó n jìyà. Gbogbo ètò ara ènìyàn ló n jìyà.

Fún igbà pípẹ̀, èrù ni ìdáhùn.

A ya àwọn èniyàn tí àìsàn iṣan ọpọlọ kọlù sọtò, a fi wọn pamọ, a kì í sáà lóye wọn, a sì n ràn wọn lówó kéré sí bẹẹ. Àwọn idílẹ̀ dá nìkan gbé ẹrù nílá kan. Ìmò ìṣẹ̀gùn kò tó nn`kan, ibi itọ́jú tí a yà sọtò fún wọn kò sì fẹ̀rẹ̀ sí rára.

Ó dàbí ogun tí a ti kọ pé a ó pàdánù.

Nígbà náà ni àkókò ọye dé.

Omọ èniyàn lóye pé kì í ṣe ọrọ àwọn ẹ̀nikẹ̀ọ̀kan tí ó dá wà ni ọ̀un dojú kọ, bí kò ṣe ọ̀kan lára àwọn ipènjà nílá ti wíwà rẹ̀ fúnra rẹ̀.

Parkinson.

Alzheimer.

Àwọn àìsàn tí n jẹ ara run diẹdiẹ.

Ìpalára iṣan ọpọlọ.

Ìfarapa.

Àwọn àìsàn tí kò wópọ.

Àwọn àìsàn àbímọ.

Orúkọ ọ̀tọ̀ọ̀tọ̀ fún ọ̀títọ̀ kan náà: àìlágbara ẹ̀yà ara yẹn tí n darí gbogbo iṣe ẹ̀gbésí ayé wa.

Láti ẹ̀gbà náà lọ, ìmọ̀ iṣan ọpọlọ kò jẹ ẹ̀ka ìṣẹ̀gùn lásán mó.

Ó di ojúṣe gbogbo wa.

Àìsàn iṣan ọpọlọ kì í kan ilẹ̀kùn.

Ó n wọ inú ẹ̀gbésí ayé àwọn èniyàn, ó sì n yí ọ̀fin eré padà.

II. Kí Nìdí?

Láti ṣàlàyé ohun tí ó tùmọ̀ sí láti gbé pẹ̀lú àìsàn iṣan ọpọlọ:

ara tí kò dáhùn;

àwọn ààlà;

gbígbára lé ẹ̀lòmíràn;

pípàdánù òmìnira ara ẹ̀ni;

títún ohun tí ó jẹ́ déédéé tùmò.

Kì í ẹ̀ ẹ̀ àìsàn náà.

Ìgbésí ayé tí ó yí àìsàn ká. Ìgbésí ayé tí ó yí àwọn ẹ̀lòmíràn ká.

Ẹ̀ni tí ó n gbé ẹ̀rù náà kì í fẹ́rẹ́ jẹ́ aláìsàn rí. Aláìsàn sáà maa n jà láilóye ojú ogun náà dáadáa. Ẹ̀ni tí ó dúró tí í ní tòsí, ní ọ̀tò ẹ̀wẹ́, n rí bí àkókò tí n yí ìrísí padà, ó sì n kó pé ojò kòòkan tí a ẹ́gun níye lórí ju àwọn ilé rí nílá lẹ́.

Àìsàn lẹ́ yí ọ̀nà padà. Kò lẹ́ pa iye ènìyàn rẹ́.

Ìfẹ́ nì apá pàtàkì rẹ́, ju ẹ́sẹ́gun èyíkẹ́yí lásán lẹ́ — kò sì sí ẹ̀ni tí yóò mọ́ ohun tí yóò ẹ̀lẹ́ sí i láa.

Mo tí wà níbẹ́ rí: àìsàn ọ̀pọ̀lọ́ oníyípadà-ẹ́sẹ́ (bipolar), tí a kò mọ́ bí ó tí pọ̀ tó, tí ó wá jẹ́ pé ní ọ̀pin, kò ju ẹ́sẹ́jù ẹ̀gbà ọ̀mọ́dẹ́ lẹ́, tí iyá mi fà, ẹ̀ni tí, ní títẹ́lẹ́ ọ̀we àtíjọ́ pé “ẹ̀gba àtí àkàrà ló n bí ọ̀mọ́ rere,” fí ẹ̀gbájú kún mi, tí ó sì tan ẹ̀rọ́ ẹ̀dọ̀gba-ohùn inú ọ̀pọ̀lọ́ mi.

Láti lóye nn`kan kí wọn tó ẹ̀lẹ́ — ẹ̀sẹ́bọ́n èmi kì í ẹ̀ onídán, èmi kì í ẹ̀ ẹ̀ni mímọ́, èmi kì í sì i ẹ̀ oníẹ́ ẹ̀yanu.

Síbẹ́ mo sún mọ́ àwọn tí n jìyà — lẹ́yìn tí mo pàdánù iyá mi àtí bàbá mi méjèèjì sí àìsàn Alzheimer, tí mo sì n béèrè pé: ta nì ẹ̀yí? Èmi kò mọ́ ọ̀n.

III. Àsọkágba

Ilé iwòsàn jẹ́ ilé kan.

Àwùjọ́ itojú jù bẹ́ẹ́ lẹ́.

Òun nì ẹ̀pàdẹ́ ojoojúmọ́ láàárín àwọn ènìyàn tí n jìyà, àwọn ènìyàn tí n bá wọn rìn, àwọn ènìyàn tí n tójú, àtí àwọn ènìyàn tí wọn tí yàn láti gbé ojú ẹ́ kíkọ́ ibi kan níbi tí ẹ̀rẹ́tí tí lẹ́ di ọ̀nà, ifaramọ́ àtí àn`fààní.

Àwọn ojú-ìwé wònyí kò sọ ìtàn ilé kan.

Wón ní sọ ìtàn àwọn ènìyàn tí ní kọjá níbè.

Lójoojúmọ.

IV. Ojú-ìwé Òn`kòwé

Ènikèni kò pàṣẹ iṣẹ yí.

A kò tà á.

A kò ṣe é fún èrè òwò.

A kọ ọ láti jẹrì sí iye ìmúpadàbòsípò, sí iyì ọmọ̀nìyàn, àti sí ìbáṣepọ̀ láàárín àwọn ènìyàn.

Owó kan ṣoṣo tí a béèrè ni dọ̀là kan fún àmì — kì í ṣe bí ìsanwó fún iṣẹ náà, bí kò ṣe bí ẹ̀rí ifaramọ̀ àjọni sí àṣà ìtọ́jú, ìrètí, àti ojúṣe.

Ferdinando